

RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING AFZALLIKLARI VA TA'LIMGA TA'SIRI

Akabirxodjayeva D.R.

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti dotsenti, f.-m. f. n., dotsent.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10419642>

Annotatsiya. Mazkur maqolada raqamli texnologiyalardan foydalanish natijasida sodir bo'layotgan raqamli transformatsiya jarayonlari barcha sohalarga tubdan ta'sir etayotgani haqida ma'lumot keltirilgan. Bunday o'zgarishlar ta'lim sohasiga olib kirayotgan afzalliklar haqida Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti o'quv jarayoni misolida bayon etilgan.

Kalit so'zlar: Iqtisodiyot, biznes, raqamlashtirish, raqamli texnologiyalar, transformatsiya, ta'lim, optimallashtirish, samarali boshqarish, takomillashtirish.

BENEFITS AND IMPACT OF DIGITAL TRANSFORMATION ON EDUCATION

Abstract. This article presents information that the processes of digital transformation that occur as a result of the use of digital technologies have a radical impact on all areas. Such changes are described in the example of the educational process of the University of world economy and diplomacy about the advantages that they bring into the field of Education.

Keywords: Economy, business, digitization, digital technologies, transformation, education, optimization, effective management, improvement.

ПРЕИМУЩЕСТВА ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ И ВЛИЯНИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕ

Аннотация. В данной статье представлена информация о том, что процессы цифровой трансформации, происходящие в результате использования цифровых технологий, оказывают фундаментальное влияние на все отрасли. О преимуществах, которые такие изменения приносят образовательному сектору, рассказывается на примере учебного процесса Университета мировой экономики и дипломатии.

Ключевые слова: Экономика, бизнес, цифровизация, цифровые технологии, трансформация, образование, оптимизация, эффективное управление, совершенствование.

Bugungi kunda iqtisodiyot va biznesning raqobatbardoshligi uchun eng muhimi – kompaniyalar tomonidan raqamli texnologiyalardan keng foydalanishdir. Biznes jarayonlarini raqamli transformatsiya qilish, ya'ni bozorda ustunlikka erishish uchun texnologiyadan samarali foydalanish istagi allaqachon korporativ mantraga aylangan: har qanday yirik biznes-hamkorlar va investorlar raqamli bo'lishga intiladi. 2022 yilda tashkilotlar raqamli transformatsiyaga 1,78 trln. dollar pul tikishgan, 2020 yilda esa 1,31 trln. dollar harajat bo'lgan. Tractica Omnia konsalting kompaniyasi prognozlariga ko'ra, jahon iqtisodiyotida sun'iy intellekt tizimlari uchun dasturiy ta'minot sotuvi 2025 yilga borib 126 milliard dollardan oshadi, bu ko'rsatkich 2018 yilda 10 milliard dollarni tashkil etgan. IDC ma'lumotlariga ko'ra, keyingi uch yilda raqamli transformatsiyaga jahon investitsiyalari 7,4 trillion dollardan oshadi, bu axborot texnologiyalari sohasidagi barcha xarajatlarning yarmini tashkil etadi [1].

So'nggi yillarda O'zbekistonda iqtisodiyotni raqamlashtirish, jumladan, tadbirkorlik subyektlarining raqamli kompetensiyasi va aholining raqamli savodxonligini oshirish bo'yicha keng ko'lamli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Bu borada davlatimiz rahbarining 2020-yil 10-avgustdagi “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori muhim ahamiyat kasb etmoqda. Muhim hujjatlar qatorida davlatimiz rahbarining 2020-yil 17-martdagi “Toshkent shahrida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarorini ham alohida ta’kidlash lozim. Hujjat bilan tasdiqlangan “Digital Tashkent” kompleks dasturi O‘zbekiston poytaxtini raqamli rivojlantirishga qaratilgan [2].

Raqamli transformatsiya - bu tashkilot raqamli texnologiyalarni o‘z biznesining barcha sohalariga integratsiyalash uchun foydalanadigan jarayon bo‘lib, mijozlar uchun o‘z xizmatlarining salohiyatini keskin o‘zgartiradi.

Raqamli transformatsiya raqamli texnologiyalar va yechimlarni biznesning barcha sohalariga integratsiyalashni o‘z ichiga oladi. Bu texnologik o‘zgarish kabi madaniy o‘zgarish bo‘lib, tashkilotlardan o‘zlarining ishlash usullarini va mijozlar tajribasi va afzalliklarini qanday taqdim etishlarini tubdan o‘zgartirishni talab qiladi.

Raqamli transformatsiyaning biznes uchun foydalari nihoyatda yuqori: resurslarni oson boshqarish, mijozlar haqida ko‘proq ma’lumot olish, moslashuvchanlik va innovatsiyalarni oshirish, shaffoflikning yangi darajasiga erishish, xodimlarning imkoniyatlarini kengaytirish va raqamli madaniyatni yaratish.

Raqamlashtirish raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali insonning butun hayotini to‘liq raqamli o‘zgartirishga qaratilgan. Raqamlashtirish maqsadlariga muvaffaqiyatli erishilsa, insoniyat sivilizatsiyasi rivojlanishning sifat jihatidan yangi bosqichiga chiqadi [3].

Raqamli transformatsiyaga misollar keltiraylik:

Sent- Luis Universiteti (SLU) o‘zining asosiy biznes maqsadlari bo‘lgan talabalar unumdorligi va kampus ishtirokini yaxshilash maqsadida raqamli sayohatini boshladi.

1. Talabalarni qiziqtirish jarayonlarini tahlil qilgandan so‘ng, transformatsiya rahbarlari talabalar universitetda o‘qish haqidagi savollariga tezroq javob olishni xohlashlarini tushunishdi.

2. Ular Amazon Echo qurilmalarining prototipini 2300 ta qurilmani yotoqxonalar yoki kampusdagi yashash joylariga o‘rnatishga qaror qilishdi. Talabalar qurilmalarga universitet haqida savollar berib, javob olishlari mumkin edi.

3. Sinov jarayonida qurilmalar juda faol ishlatilgan. Talabalar bilan o‘zaro munosabatlar tahlili shuni ko‘rsatdiki, ular eslatmalarni o‘rnatish uchun qurilmalardan foydalanganlar va umumiy savollar berishgan.

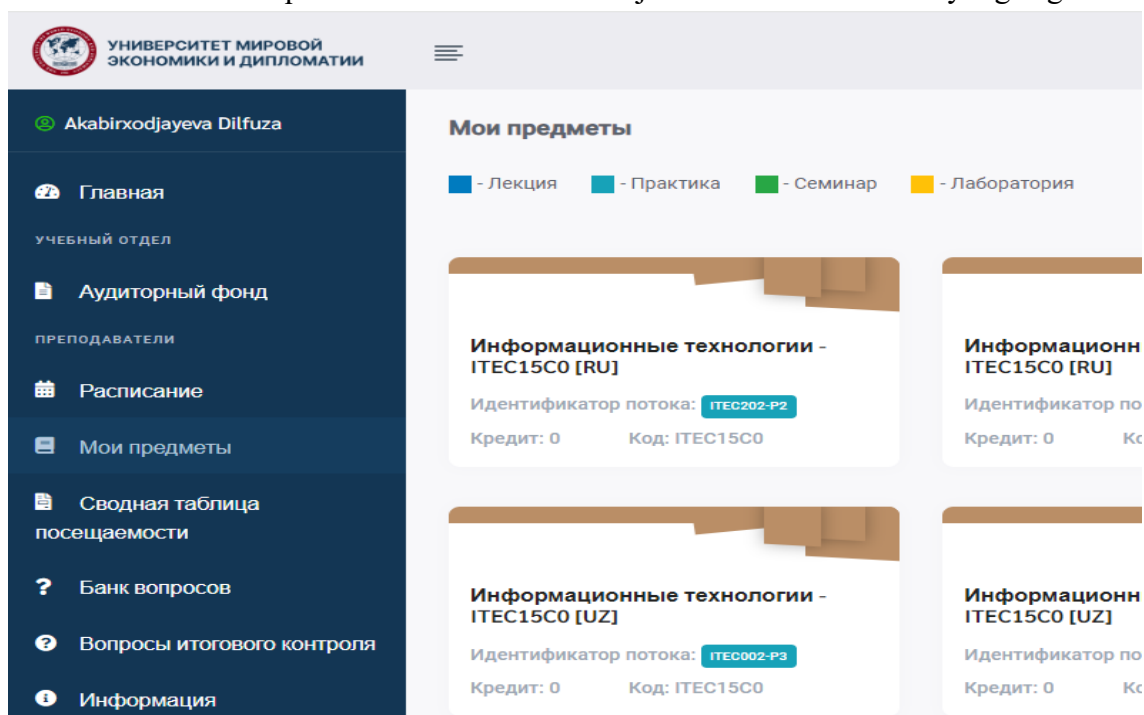
4. Sent- Luis universiteti ushbu raqamli transformatsiya ko‘rinishini yanada kengaytirish uchun AWS Professional Services bilan hamkorlik qildi. U to‘liq miqyosli intellektual chatbot platformasini yaratish uchun rahbarlarning dastlabki sinovlardan olgan ma’lumotlaridan foydalangan. Talabalar endi universitet veb-sayti, matnli xabarlar yoki Amazon Echo orqali chatbot bilan muloqot qilishlari va izchil javob olishlari mumkin.

SLU yanada uzoqroqqa borishga qaror qildi. Ushbu raqamli transformatsiya loyihasining navbatdagi bosqichi chatbotni sozlashdir, shunda talabalar “Mening tarix imtihonim qachon?” kabi shaxsiy savollarni berishlari mumkin yoki xodimlar “Menda qancha vaqt bor?” deb so‘rashlari mumkin.

Xuddi shunday raqamli transformatsiya O‘zbekistondagi Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universitetida (JIDU) amalga oshirilmoqda. Universitetning o‘quv jarayoni MOODLE

platformasiga asoslangan edi, lekin 2022-yil sentabr oyidan boshlab JIDU faol ravishda Algorismus tizimiga o‘ta boshladi. Algorismus tizimi bir qator afzalliklarga ega:

1. Talabalar va o‘qituvchilar tizimda o‘z dars jadvalini ko‘rish imkoniyatiga ega.

2. Semestr boshida tizim universitet kabinetlar fondini avtomatik ravishda taqsimlaydi.

Расписание

День **Неделя**

	ПН 18/12	ВТ 19/12	СР 20/12	ЧТ 21/12	ПТ 22/12	СБ 23/12
10:00						10:00 (Б-303) ИТЕС003-Р2 Информационные технологии
10:30						
11:00						
11:30						
12:00			12:00 (Общежитие-Т комп 1) ИТЕС202-Р2 Информационные технологии	12:00 (А-ТМ) ИТЕС001-Р3 Информационные технологии	12:00 (А-ТМ) ИТЕС002-Р3 Информационные технологии	12:00 (Общежитие-Т комп 1) ИТЕС201-Р2 Информационные технологии
12:30						
13:00						

3. Talabalarning davomatini hisobga olish va nazorat qilish qulay.

Посещаемость - Информационные технологии

Внимание! Галочки проставляются только для отсутствующих студентов.

№	ИТЕС201-P2 - 16-12-2023	
1	Akbarov Asilbek	+
2	Avazov Jahongir	+
3	Baxtiyorov Ruslan	+
4	Bekbutayev Atxamjon	НБ
5	Ernazarova Gulnigar	+
6	Fayzullayev Jamshidjon	+
7	Fazilov Muxammadali	НБ

4. Semestr oxiridagi qaydnomalar avtomatik ravishda shakllanadi.
5. Baholashda inson omili chiqarib tashlanadi, ya'ni uni 0,5 yoki 1 ballga oshirishning iloji yo'q.
6. Talabalarining o'zlari oraliq va yakuniy nazoratlarda to'plagan ballarini Algorismus tizimi orqali ko'rishadi.
7. Sinov daftarlari to'ldirishning hojati yo'q.
8. Diplomlarga ilovalar (fan ballari) ham avtomatik tarzda beriladi, ya'ni avval dekanatlarda bo'lganidek, sinov daftarlari va qaydnomalarni solishtirish jarayoni bo'lmaydi.
9. Talabalar voqea va yangiliklardan xabardor bo'lish imkonini beruvchi Telegram kanali orqali dolzarb savollarini berishlari va ularga javob olishlari mumkin.

Shunday qilib, ta'lim tashkilotidagi bunday raqamli transformatsiya zamonaviy jamiyatda ta'lim jarayonini samarali boshqarish va optimallashtirish imkonini beradi. Raqamli transformatsiya onlayn ta'lim platformalari, virtual sinflar va ta'lim dasturlari orqali ta'limni o'zgartirdi.

Elektron ta'lim global miqyosda ta'limga kirish imkoniyatini kengaytirdi, moslashuvchan o'rganish imkoniyatlari va shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini taqdim etdi. Raqamli vositalar va tahlillar, shuningdek, o'quvchilar faoliyatini kuzatish, moslashuvchan o'rganish va ta'lim mazmunini yaratishni yaxshiladi.

Raqamli transformatsiyaning strategik maqsadi inson faoliyatining barcha sohalarini AKT ta'sirida o'zgartirishga yordam beradigan shart-sharoitlarni yaxshilash, shu jumladan raqamli iqtisodiyotni shakllantirish, axborot jamiyatini rivojlantirish va respublikaning elektron hukumat tizimini takomillashtirishdan iborat.

REFERENCES

1. Jahon banki O‘zbekistonga quyosh energiyasi loyihasini amalga oshirish uchun 12 million dollar ajratadi. <https://kun.uz/ru/news/2023/03/09/vb-vydelit-uzbekistanu-12-mln-dlya-realizatsii-proyekta-v-sfere-solnechnoy-energetiki>
2. Narzullaeva D.K. O‘zbekistonda biznesning raqamli transformatsiyasi . Zamonaviy tadqiqotlarda innovatsion fan xalqaro konferensiyasi, 200-205-betlar. <http://www.conferenceseries.info>
3. <https://aws.amazon.com/ru/what-is/digital-transformation>